

նապես շեղոք մնացին և սակայն Համագործակցեցան ֆաշիստներուն հետ: Անոնք մատնանշեցին թուրքիո տիրապետության լնթակա երկիրներու մեջ այն ոչ-դեմոկրատիկ դավադրությունները, որոնցը ովզ զլացված է իրենց ապահովություն և քաղաքացիական իրավունքները, թույլ տալով թուրքերուն, որ վերադառնան այն շրջանները, որոնք ի սկզբանն Հայաստանի մասն ըլլալով խոստացված էր անոնց, և թուրքիրե գրավիայ երկիրներու մեջ հաւոց դեմ ի դրծ դրված իստրական դավերը:

«Մենք, ներկայացուցիչներս, երկրագնողի դանագան մասերու մեջ ցիր ու ցան մեկ միջնորդ ամենի հայ ապաստանյալներուն, կիմնդրինք Զեր բարձրութենեն, որպես միջնորդ պարտուածուած միջոցներ, Սովոր Հայաստանի վերադարձնելու թուրքիո կողմե գրավյալ Հայկական Նահանգները, գեթ ամ հողամասերը, որոնք պարունակված էին նախագարեանի հիմնական կողմե գծված սահմաններուն մեջ, և անոնց վրա վերաբանակեցներու երկրագնորդի վրա ցան ու ցիր մեր տարադիր Հայրենակիցներո...»:

«Թաղում երկիրներու մեջ հայք տակալին ապաստանյալներու փոյսավիճակ ունին, կներկայացնեն միջազգային հարց մը և ծանրորեն կճնշեն քաղաքակիրթ աշխարհի խիղճը: Արդարության պահանջ մըն է, որ անոնք վերաբանակեցվին աղտառության և ապահովության պայմաններու մեջ: Հմուտ անձինք ամենուրեք կհավատան, որ առապայմանները կարելի է իրագործել՝ միացնելով թուրքիայի գողմե գրավյալ Հայկական Նահանգները Սովետ Հայաստանի հետ, ուր քանի հինգ տարվան կարծառել ժամանակի մը մեջ ազգ մը փրկված է բնաշնորհան անդունդին, և ուր տնտեսական, ընկերային և մշա-

կութային վերազարթնում մը Հառաջացած է, որ եղական է հայ պատմության մեջ»:

Ի՞նչ կխորհիք այս դիմումի մասին: Բազում ամերիկացիներ աննկատ կընեն Հայոց դատը: Փոքր ժաղովուրդ մըն են, փոքր թվով: Բազում ամերիկացիներ նախադաշտումներ ունին, այսօրինակ զանազան հեռանկարներով ժողովրդի մը գեմ, որոն պատմութենեն, բնութիւննեն և հարցերեն անտեղյակ ենք:

Սակայն, եթե կհավատանք ժողովրդավար ընկերության մը և խաղաղ աշխարհի մը, պետք է ճանշնանք, որ ամեն փոքր ազգ մտահոգություն մը կպատճառե: Ամեն մեկ արգի մեծամասնության համար հրամայական է, որ ամեն մարդ ապահով և ազատ ըլլա իրարականի դրամակամք մը: Միացյալ Ազգաց Կազմակերպության փորձաքարը կկայանա այս փոքր ազգերու հարցերուն նկատմամբ անոր ցուցանանած վերաբերումին մեջ: Մեր պատվիրակներու փորձանիշը, անոնք իմաստությունը, անվեհերությունը և դիվանագիտությունը կկայանան նաև այս տեսակ հարցերու զեկավարության մեջ: Սակայն լուսունի մեջ գումարված Խորհրդաժողովի մեր պատվիրակներուն վրա չի ծանրանար ամբողջ պատասխանատվությունը: Ինչ որ կընեն, փոփոխութիւն կախումն ունի մեզմեն: Ընդունակ ենք ազտառության, Ընդունակ ենք իսաղաղության: Ցույց տանք մեր արժանավորությունը, ու Միացյալ Նահանգաց և աշխարհի գիտակցությունը իրականացնենք Միացյալ Ազգաց Կազմակերպության միջոցով, որ խաղաղության և արդարության մեր նորագույն գործակալությունն (*):

Թարգմ. Եղիշե Տեղական
(«Գրաբեր» թիվ 106, 1946 թ.)

ՆԵՐԳԱՂԵՒ ՀԵՏՔԵՐՈՎ

Ել ՀԱՎԱՏԻՍԻ-ի մեջ կկարդանք. սեփականութիւն ել Ահրամ թերթեն առնված լուր մը, ըստ որուն Գահիրեի, Ներդաղթի կոմիտեի անդամներեն մեկը Հայտարարություն մը ընկով ել ԱՀՐԱՄ-ի թղթակցին, ըստ է թե Սովորու և կիբանանի 170 հազար Հայերուն 135 հազարը, իսկ Պաղեստինի 15 հազար հայության 12 հազարը, արդեն արձանագրված են ու կիֆափաքին Սովետական Հայաստան վերադառնալ:

Մեկնի փափաքողներուն մեջ կա կարելոր թիվ մը բարեկեցիկներու, որոնք հայրենասիրութենե ատրված էն որշագալ հն հեռանալու արար եղական անկեղծ ընդունելությունը:

Միշին Արևելքի երկրներեն հաստատվելու համար իրենց Մայր Հայրենիքին մեջ:

Հայրենիքի հանդեպ այս կարուտի զգացումներեն զատ ո՛չ մեկ պատճառ պիտի մղեր զիրենք հեռանալու արար երկրներեն, ուր տարիների ի վեր գտած են եղբայրական և բարեկամական անկեղծ ընդունելություն մը»:

(«Եփրատ» թիվ 2767, 1946 թ., Հալեպ)

(*) Տպագրվում է որոշ կրթառումներով: